

מסורת הש"ס

(א) לעיל מ"ג, (ב) גיטין נ"ג;
(ג) ע"ז נ"ג, (ד) ובס"א:
משומד, וכן להלן, (ה) וכן
הגירסא במשנה שבמשניות
וכן אחת בזה"ש אצל
בבלי ערך אג"ג ג' גרס'
אג"ג פ"י ספ"ל מלשון
וישם באגות וכן גרס'
הר"ף והרמב"ם וע"י כסף
משנה, (ו) וימא ל"ג,
(ז) בס"א: משומד, וכן להלן,
(ח) בס"א: גזי, (ט) דברים
י"א, (י) בס"א: המיני,
(כ) ז"ל לא לעבודת כוכבים,
(ל) בס"א: משומד, וכן להלן,

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ובשוק בו'
ויהיו בירושלמי, פ"ט
דכלאם הלכה א':

מוסף רש"י

ב' אוהזין בסכין, זה
כחשן זה נקמו (ע"י)
(ח). המטמא. טהרות
החזרו כגון תרומה
(גיטין נ"ב), והמדרמע.
תרומה בחולין של חזרו
ומפסדו שאסרו לזרם
ואין לזכור לכהנים בול
(שם). מתיירין אחר.
בהנאה (ע"ז ט"ז). לא
לתוך ימים. דלא למי
לשר של ים הוא שוטט
(ע"י י"א). ולא לתוך
כלים. דלא לימרו האיל
ומקבל את הדם, לזרוע
לעבודת כוכבים הוא כרץ
(שם).

אצל זבח. דבר הזבח כסכין דהיינו בהמה דעוף מלוק הוא: ואי אין
אדם אוסר דבר שאינו שלו מאי איריא. דמני עוף אפי' בהמה נמי דהא
לא פקע שם קדשים מיניה ומיהו איהו מיחייב משום עובד עבודת
כוכבים דמ"מ אע"ג דלא מיתסר מיתפלה פלחא: כיון דקניא ליה
לכפרה. שהרי הצעלים מתכפרים בה:
כדידיה דמאי. הלכך לא מני למיתני
שום זבח דלילי עולה מכפרת אעשהו
וחטאת ואשם על חטאים ושלמים
ושאר קדשים קלים כדידיה וניהו להכי
נקט עוף ובחזי קנה פגום דמיחייב
בשחיטת חוץ בזהו פורמא דמיתסר
ציה: **אחד לשום אחד מגל אלו.**
אפילו בהמה דללו ידידיה אלא דליך
שחט לשום דבר כשר: **המעמא.**
טהרות כחולין של חזירו: **והמדרמע.**
תרומה בחולין של חזירה דמחיל להו
דמיצעי ליה לזבויניהו לכהנים צדמי
תרומה דהיינו בול דלא חזו אלא
לכהנים: **והמנסך.** יין של חזירו
לעבודת כוכבים: **בשוגג.** שלא ידע
שהוא תרומה ולא ידע שהוא נאסר
בניסוך זה או כסבור יין שלו הוא:
פטור. מלשלו. ואע"ג דמויק בשוגג
חייב כדקיימא לן (ב"ק דף טו.) אדם
מועד לעולם בין ער ובין ישן בין
שוגג ובין מוד הכא היק שאינו ניכר
הוא ולא שמה היק ובמוד חייב
לשלם דקנסוה רבנן ומשום דקס ליה
בדרכה מיניה לא מיתפטר ואע"ג דחייב
מיתה משום עבודת כוכבים ואפילו
לא תתרו בו דלא מיקטיל קיימא לן
(מכות דף לז.) חייב מיתות שוגגין
פטורין מלשלו הכא חייב אפי' אתרו
ציה כדאוקימנא טעמא במסכת גיטין
(דף נג.) משע דלגבהיה ע"מ לאוסרו
מיחייב לשלומי ומתחייב צנפשו לא הו
עד שעת ניסוך: **שניסך.** שכש ידו
לזכור לעבודת כוכבים: **שלא צפני**
עבודת כוכבים. רבותא אשמועינן:
אסרו. אף בהנאה דאדם אוסר דבר
שאינו שלו: **ועוד שיכול לומר לו.** אפילו

ניסכו ללעבודת כוכבים: **לא כל הימנך בו'.** דאין אדם אוסר דבר
שאינו שלו: **לאונסי.** על כרחי שתאסר: **ורב נחמן** ורב **עמרם**
רב יצחק אמרי לך. הא דרב הונא תוקים כתנאי דהא ר' יהודה בן
צבא פליג אצל מילתא דידן לא תוקים כתנאי דאין אמרינן שפיר
אפילו לתק דלפילי ללירה דאדם אוסר ה"מ עובד כוכבים אצל
ישראל ללעזריה עבד ואין דעמו לעבודת כוכבים: **בישראל**
מומרי. וה"ה דמני לאוקמא דדאית ליה שותפות בגוה כדאוקמוה
אינהו לעיל השתא מיהא כיון דלתינ להכי דעובד כוכבים אוסר
מוקמינן לה בגוהי ואליצא דתנא קמא: **הפרו זו.** בישראל שלא
ישחט לעבודת כוכבים ושחט לאחר שקבל התראה וקודם לכן לא
היה בחזקת מומר: **מאי.** מי אסר או לא קבלת התראה שמתרין זו
הו ידע שאתה מוזהר על כך והמורה אמרה שאתה חייב מיתה והוא
אומר ידע אני וע"מ כן אני עושה שאמרת והכי אמרינן בסנהדרין (דף
מא.) מות יומתו עד שיתיר עצמו למיתה: **בתנאי לתוך ימים.** דלא
לימרו לשרא דימא קא שחט: **ולא לתוך הכלים.** שלא יאמרו מקבל דם
לעבודת כוכבים הוא: **לתוך עוגה של מים.** גומא כמו עוגיות
לגפנים דמ"ק (דף ג.) לשון מורי. לישנא אחרינא לתוך העוגל והיא
היא: **ובספינה.** יכול לשחוט על גב הכלים והדם שותת לתוך הים
שלא ללכלך את הספינה ולא מיחוי כשחוט לתוך ימים: **אצל**
עושה גומא. משמע שחט לתוכה ובגמרא פריך הא אמרת אין שוחטין
לגומא. וטעמא דגומא משום שהוא חוק הנדוקים לעבודת כוכבים:

יחקה
אסור היינו כמו שזכרנו בהמה אצל לא כנגד העם שאם היו רואים אותו עושה כן צניעה היה שם חשד כמו צדוק אצל כהן הרוחה שעושה צדיקו אומר לנקר חזרו הוא עושה וימיהו צירושלמי יש דרך משה פליג אדרב מההיא ונראה שאין הש"ס שלנו סובר כן מדלא הקשה ממתינתין לרב כמו שהקשה מוזג שבזאור ומשני תנאי היא צפרק במה אשה (שם דף סד.) וכל הנהו דפריך לרב צפ"ק דמסכת ע"ז (דף יב.) מי שנתפזרו לו מעותיו לפני עבודת כוכבים ויש לו קין צרגלו ומשני להו קאמר צירושלמי דפליגי אדרב והא דאמר צפרק אע"פ (מכות דף ס.) לינור שעלו זו קשקשים צצבת ממעכו צרגלו צניעה צצבת ואינו חושש בזהו נמי מודה רב דלא שייך שם חשד דהא מדאורייתא שרי למעכו לכתחלה צצבת:

השוהט פרק שני חולין

מא.

ביון דקניא ליה לכפרה בדידיה דמאי. והא דפריך צפרק בתרא דזבחים (דף קד.) מוקצה ונעבד אינו שלו הוא ואין אדם אוסר דבר שאינו שלו ומוקי לה צקדשים קלים היינו כרב הונא דלעיל דלהי אמוראי דהכא מתוקמא אף בחטאת דכדידיה דמאי:

תא שמע ב' אוהזין בבכין ושוחטין בו'. משמע הכא דרב הונא ועולא דלעיל (דף נ.) אסרי אף להדיט דך דשנים אוהזין והוא דר' יהודה בן צמירא ורבנן דבסמוך איירי אף להדיט ומשמע דלדידהו ניהא והשתא הא דמיתני ראייה צפרק רבי ישמעאל (ע"ז דף נד.) מכלים שהזניח המלך אהו דאמר מר הכננוס שגמוס והקדישו אחרים תחתם הו אסור אף להדיט ותימא דהתם לעיל בזהו פירקא (דף נג.) צעי מיניה ר' יוסי בן שאול מרבי כלים שנשתמשו בהן צצית חזוני מהו שישתמשו בהן בזהמ"ק אליצא דמ"ד עבודת כוכבים הוא לא תיבעי לך דהשתא להדיט אסרי בו ומסקי דאסורין ודריש ליה מקרא דהכננוס שגמוס ומה ראייה היא התם אסרי אף להדיט כלים שהזניח אהו והנך דצית חזוני שרו להדיט למ"ד ללעבודת כוכבים הוא וי"ל דקרא דכל הכלים ודאי איירי לגבוה ומיתני מיניה ראייה לעולא דכיון דאסרי אע"פ שלא עשה בהן אהו שום שני אלא שנשתמש בהן לעבודת כוכבים א"כ היכא דעבד מעשה גמור שמתחיל לשחוט בהנחה אית לן למימר לאסור אפילו להדיט: **ת"ש המטמא והמדרמע והמנסך בו'.** למ"ד צנחנין (גיטין דף נג.) מנסך ממש פריך וא"ת ומאי קא משני דאית ליה שותפות בגוה הא אמר התם למ"ד דמנסך ממש לא צעי למימר מערב משום דהיינו מדמע וכיון דאוקמיה דאית ליה שותפות בגוה ולא נאסר חלק חזירו אלא משום שפערי צשלו וא"כ הא אכתי היינו מדמע וי"ל דמכל מקום קמ"ל דאף על גב דחייב מיתה לא אמרינן קס ליה בדרכה מיניה כדאמרינן התם ואי לא תנא מדמע הוה אמרינא דצבד מועט לא מיחייב: **לאן בל במינך שתאסר ייני לאונסי.** תימא דמשמע הכא דר' יהודה בן צמירא שרי לזבוי לכל עובד כוכבים שירצה מטעם דאין אדם אוסר דבר שאינו שלו ובמס' ע"ז פ' י' ישמעאל (דף נט.) וס' דאין (אמר) משמע דלא שרי לזבוי אלא להווא עובד כוכבים דנסכיה דמינה מייתי ראייה אהא דקאמר התם האי עובד כוכבים דנסכיה לחמריה דישראל אע"ג דאסור בהנאה למשקל דמי מההוא עובד כוכבים דנסכיה שרי דמקלא קלייה וי"ל דהכי מייתי התם כיון דר' יהודה בן צמירא שרי לזבוייה לכל עובד כוכבים שירצה לרצון נמי דפליגי עליה שרי לזבוייה להווא עובד כוכבים דנסכיה: **בישראל מומר.** פ' צנוטתם דה"ה דהוה מני לאוקומי דאית ליה שותפות בגוה כדאוקימ לעיל וקשה דא"כ אמאי חזר והקשה קושיות שכבר תירץ אלא נראה דאף על גב דאית ליה שותפות בגוה אכתי איכא למימר ללעזריה קמיכוין: **הכא נמי בישראל מומר.** להנך אמוראי הוה מני למימר צנחנין (גיטין דף נג.) מנסך היינו שגגע זו:

אין שוחטין לתוך הגומא. אומר רבינו מס דהיינו גומא נקיה דנראה כמקבל דם לעבודת כוכבים וקשה דאם כן צלא עושה לו מקום חוץ לגומא א איכא תקנה לנקר חזרו ולפיכך טוב ליחזר מלשחוט אפילו לתוך גומא שאינה נקיה: **ובשוק לא יעשה בן.** אע"ג דאמר רב (שם דף סד.) כל מקום שאסרו חכמים מפני מראית העין אפילו צחדרי חדרים אסור היינו כמו שזכרנו בהמה אצל לא כנגד העם שאם היו רואים אותו עושה כן צניעה היה שם חשד כמו צדוק אצל כהן הרוחה שעושה צדיקו אומר לנקר חזרו הוא עושה וימיהו צירושלמי יש דרך משה פליג אדרב מההיא ונראה שאין הש"ס שלנו סובר כן מדלא הקשה ממתינתין לרב כמו שהקשה מוזג שבזאור ומשני תנאי היא צפרק במה אשה (שם דף סד.) וכל הנהו דפריך לרב צפ"ק דמסכת ע"ז (דף יב.) מי שנתפזרו לו מעותיו לפני עבודת כוכבים ויש לו קין צרגלו ומשני להו קאמר צירושלמי דפליגי אדרב והא דאמר צפרק אע"פ (מכות דף ס.) לינור שעלו זו קשקשים צצבת ממעכו צרגלו צניעה צצבת ואינו חושש בזהו נמי מודה רב דלא שייך שם חשד דהא מדאורייתא שרי למעכו לכתחלה צצבת:

אין שוחטין לתוך הגומא. אומר רבינו מס דהיינו גומא נקיה דנראה כמקבל דם לעבודת כוכבים וקשה דאם כן צלא עושה לו מקום חוץ לגומא א איכא תקנה לנקר חזרו ולפיכך טוב ליחזר מלשחוט אפילו לתוך גומא שאינה נקיה:

ובשוק לא יעשה בן. אע"ג דאמר רב (שם דף סד.) כל מקום שאסרו חכמים מפני מראית העין אפילו צחדרי חדרים אסור היינו כמו שזכרנו בהמה אצל לא כנגד העם שאם היו רואים אותו עושה כן צניעה היה שם חשד כמו צדוק אצל כהן הרוחה שעושה צדיקו אומר לנקר חזרו הוא עושה וימיהו צירושלמי יש דרך משה פליג אדרב מההיא ונראה שאין הש"ס שלנו סובר כן מדלא הקשה ממתינתין לרב כמו שהקשה מוזג שבזאור ומשני תנאי היא צפרק במה אשה (שם דף סד.) וכל הנהו דפריך לרב צפ"ק דמסכת ע"ז (דף יב.) מי שנתפזרו לו מעותיו לפני עבודת כוכבים ויש לו קין צרגלו ומשני להו קאמר צירושלמי דפליגי אדרב והא דאמר צפרק אע"פ (מכות דף ס.) לינור שעלו זו קשקשים צצבת ממעכו צרגלו צניעה צצבת ואינו חושש בזהו נמי מודה רב דלא שייך שם חשד דהא מדאורייתא שרי למעכו לכתחלה צצבת:

עין משפט
נר מצוה

קמא א מיי פ"ב מהל'
מטה ה' כה
סמך עשין סג טו"ש"ע י"ד
ס' ה ספ"ק א':
קמב ב מיי פ"ז מהל'
חול ומויק הלכה
ג ב סמך עשין טו"ש"ע
ח"מ ס' שפה ספ"ק א':
קמג ב מיי שם הל' ו
טו"ש"ע שם ספ"ק
ב:
קמד ד מיי פ"ג מהל'
מאכלות אסורות
סמך לזין קמה טו"ש"ע
י"ד ס' קל"ב ספ"ק א':
קמה ה (מיי) פ"ב מהל'
מטה (מיי) פ"ז
מהל' חול ומויק הל' ו
סמך עשין סג טו"ש"ע י"ד
ס' ד ספ"ק ד וס' קמה
ספ"ק ב:
קמו ו מיי פ"ב מהל'
מטה ה' כה
ופ"ח מהל' ע"ז הל' א
ופ"ז מהל' חול הל' ו סמך
שם טו"ש"ע י"ד שם
וטו"ש"ע ח"מ ס' שפה
ספ"ק ב:
קמז ז ח ט מיי פ"ז
מהל' חול הל' ו
סמך עשין טו"ש"ע שם:
קמח י מיי פ"ב מהל'
מטה ה' כה סמך
עשין סג טו"ש"ע י"ד ס'
י"א ספ"ק א':
קמט ב מיי שם הל' ו
טו"ש"ע שם ספ"ק
ד:
קנ ל מיי שם הל' ה
סמך שם טו"ש"ע י"ד
ס' יב ספ"ק א':

שיטה מקובצת

(א) ועוד שיכול לומר לו
אפי' ניסכו בפני עבודת
כוכבים: (ב) וקשה דא"כ
בלא עושה לו מקום חוץ
לגומא לנקר חזירו איכא
תקנה ולפיכך:

רבינו גרשום

מהו דתימא כיון דקניה
ליה כו': ואי אמרת
אין אדם אוסר דבר
שאינו שלו אפי' חטאת
בהמה [נמין]. הא לא
מצי אסר הכתן שאינו
שלו: המטמא והמדרמע.
כלומר טימא טהרותיו
של חזירו מדרמע חולין
של חזירו עם תרומה
שהפסידו מבני שחומה
אינה ראיה לישראל:
והמנסך. כלומר שניסך
יינו לעבודת כוכבים אבל
ישראל לעזרי קא מוכן
ואין אסור: התרו בו וקבל
התראה מהו. כלומר את
אמרת דישאל לעזרי קא
מיכוין [והיאך הדין אם]
התרו בו אל תנסך לעבודת
כוכבים שאם אחת עושה
כן חייב מיתה אחת: קבל
התראה. ואמר אני יודע
אעפ"כ אני עושה מהו
יכול לאסור אי לא: